

Dette er for år tilbake skrevet av en av de tre som i 1923 stiftet A/S BETONMAST, nemlig Brynjulf Bu. Han var anleggsleder i A/S BETONMAST fra starten til i 1941.

"Om A/S BETONMAST's grunnleggelse

Ved slutten av og like etter forrige verdenskrig ble Kinsarvik herred i Hordaland fylke delvis elektrifisert. Ved behandlingen av elektrifiseringen i den nedsatte komité og i herredsstyret ble de forskjellige stolpematerialer også diskutert. Under denne diskusjon ble idéen om å støpe stolper av betong fremsatt av ett av herredsstyrets medlemmer, men forslaget ble ikke for alvor tatt opp til diskusjon, da det ikke forelå tegninger eller beregninger som viste hva de ville koste, eller på hvilken måte man skulle få betongstolper satt opp i et såpass vanskelig terreng som man hadde her. Idéen var ikke tilstrekkelig bearbeidet til å kunne tas i bruk her.

Am.K. Bu, som den gang var medlem av herredsstyret, arbeidet videre med tanken privat, for han mente det måtte kunne finnes en metode som kunne gjøre betongstolper anvendelige, selv i vestlandsterreng.

Han kom så frem til tanken om å støpe stolpene stående på det sted de skulle brukes, og transportere alle materialer frem til maste-plassen hver for seg, og på denne måten unngå transporten av selve stolpen. Da han var kommet så langt med sitt "tankearbeid" vendte han seg til Hordaland fylkes elektrisitetsforsyning, om det kanskje kunne være interesse for saken der. Men han ble nærmest møtt med et overbærende smil og en skuldertrekning. De fant tanken altfor meningsløs til å ofre tid og penger på.

Han mistet allikevel ikke motet, men ble enda mere oppsatt på å få sin idé prøvd i praksis. Han var allerede da inne på tanken om å få metoden patentbeskyttet. Han vendte seg så til en privat ingeniør, en bekjent av seg, og fikk ham til å utarbeide de nødvendige tegninger og beskrivelser for patentsøknad.

På vårparten 1923 var han kommet så langt at han på egen kostnad ville sette opp en prøvestolpe for å vise at det gikk an å støpe stolper etter hans metode. Det var bare spørsmål om hva han skulle bruke denne stolpen til etterpå, for han syntes ikke han hadde råd til direkte å kaste bort disse pengene. Under en samtale med B. Bu, som skulle utføre arbeidet for ham, ble de enige om å støpe stolpen som en flaggstang på gården hans. Han manglet nemlig flaggstang. Flaggstangen ble støpt, og var ferdig så man kunne heise flagget på den 17.mai 1923. (Redaksjonens bemerkning: Denne flaggstangen er i bruk på gården Bu den dag i dag). Dermed var det bevist at det gikk an å støpe stolper etter den nye metode.

Under sitt videre arbeid med å få nyttiggjort metoden kom han senere på våren 1923 i forbindelse med ingeniør Rolf Meeg-Larsen, som da arbeidet for et firma i Bergen. Han ble straks meget interessert og reiste en tur til Bu for å se på den støpte flaggstang.

Under hans besøk her ble man enige om å forsøke å få et arbeid med oppsetting av betongstolper på en kraftledning, så man virkelig kunne vise at metoden var anvendelig også ute i terrenget.

Ved forhandlinger med A/S Bjølvefossen fikk man sommeren 1923 kontrakt på utskifting av stolpene på en 10 kV linje i Ålvik i Hardanger, fra sjøen og opp på fjellet i et meget vanskelig terreng. Transporten av materialene foregikk med taubanen til A/S Bjølvefossen opp på toppen, også med en annen lett taubane ned langs linjen.

Mens dette arbeid pågikk, ble A/S BETONMAST stiftet 23. september 1923 med en aksjekapital på kr. 5.000,-, fordelt på 20 aksjer à kr. 250,-, og med Åm.K. Bu, ingeniør R. Meeg-Larsen og B. Bu som aksjonærer. Ingeniør R. Meeg-Larsen ble ansatt som selskapets disponent med kontor i Bergen. Overført til Oslo i 1928. Selskapet overtok Åm.K. Bu's patent vederlagsfritt og kontrakten med A/S Bjølvefossen ble overført til A/S BETONMAST.

I løpet av vinteren 1923/24 fikk selskapet to kontrakter, en med Bergens sporveier på bygging av kontaktledningsmaster for sporveiens forlengelse i Bjørnsens gate, og en med Bergens Elektrisitetsverk på bygging av lavspentstolper for gatebelysning.

På vårparten 1924 fikk man de første kontrakter på Østlandet, en med Ytre Sandsvær komm. Elektrisitetsverk og en med Nitte- og Hakadal Elektrisitetsforsyning. Senere på sommeren fikk man også en kontrakt på lavspentstolper for Oslo Elektrisitetsverk.

Som man vil forstå av årstallene, begynte selskapet sin virksomhet just da nedgangstiden etter forrige verdenskrig satte inn for alvor. Svært mange elektrisitetsverk var i økonomiske vansker, og foretok bare det aller nødvendigste vedlikeholdsarbeid. Dette satte sitt preg på selskapets virksomhet. De kontrakter man oppnådde var til priser som ikke levnet noen fortjeneste, og med den lille aksjekapital som stod til rådighet kom man ganske snart i økonomiske vansker. Man holdt det gående ved hjelp av kreditter hos materialleverandørene og ved privat garanterte kassakreditter i banker. Til dette kom også at elektrisitetsmyndighetene stilte seg meget skeptisk til de nye kraftledningsstolper, så man fikk ingen støtte derfra.

Men på tross av alle vansker oppnådde man det første år etter starten å få stolpene kjent og prøvd ved en del elektrisitetsverk på ymse kanter av landet, og kunne innhente uttalelser fra disse om stolpenes kvalitet og kostnad i forhold til annet stolpe-materiell. Disse uttalelser var til stor hjelp ved forhandlinger med andre elektrisitetsverker. Elektrisitetsmyndighetene ble også etterhvert mere imøtekommende."

B. Bu.